

Nucli antic

Sant Vicenç de Montalt

Ubicació

Comarca: Maresme
Lloc/Adreça: Nucli antic
Emplaçament Nucli antic

Coordenades:

Latitud: 41.578498747566
Longitud: 2.5091838068169
UTM Est (X): 459084
UTM Nord (Y): 4603096

Classificació

Número de fitxa 08264 - 115
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Modern Contemporani
Segle XVI-XXI
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: Inexistent
Observacions protecció: Pla Especial de Reforma Interior del nucli històric de Sant Vicenç de Montalt (PERI).
Data aprovació: dc., 03/04/2002 - 12:00
Accés Fàcil
Ús actual: Altres
Titularitat Privada
Titular: diversos propietaris
Autoria de la fitxa Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa: dj., 26/09/2024 - 09:13

Descripció

El nucli antic de Sant Vicenç de Montalt s'estructura a partir d'un eix de nord-oest a sud-est des de can Saurí fins a can Rams amb els noms de carrer Major i carrer de Sant Antoni. És el carener entre el Gorg i la riera de Sant Vicenç, que uneix la zona del pedró, al sud, amb la carretera de Fogars, actual BV-5031. Precisament, en aquest eix, s'aixeca una línia defensiva de torres: la de can Rams, la de can Saurí i la mateixa església, que es tracta d'una església fortificada.

Al vessant de llevant d'aquest carener hi trobem el carrer de l'església i el carrer de baix. Actualment l'església es troba aïllada i un carrer li dona la volta, però fins fa poc, relativament, la rectoria i l'església estaven unides i no hi havia accés en el que ara s'anomena plaça de l'església. Pel que fa al vessant de ponent, hi trobem el carrer de Sant Josep, que uneix el carrer Major amb la riera de Sant Vicenç, la baixada de la Riera, que uneix els mateixos carrers a l'alçada de la plaça del Poble. Al vessant hidrogràfic occidental de la riera de Sant Vicenç hi trobem un primer eixample del nucli antic del segle XVIII: el carrer de Dalt, el carrer Antic, el carrer Nou, i la baixada de l'Avi. El carrer de Dalt es clou amb ca n'Icu, una finca del segle XIX. L'arquitectura característica d'aquesta zona són les cases de cos, amb llindes i emmarcaments de les obertures de pedra granítica treballada.

Destaquen a part de les torres de defensa referenciades i les seves cases o masies annexes, la finca de can Mora de baix, pertanyent a la mateixa propietat que can Mora o can Mora de Dalt, masia situada per damunt de la carretera de Fogars. Aquesta conjuntament amb can Ramis eren els principals propietaris de bona part de les terres del terme.

Les principals característiques de les cases entre mitgeres del nucli antic són:

- Portalada en forma de porta solar adovellada de granit buixardat o de ceràmica.
- Finestres de reduïda dimensió formades amb brancals, ampits i llindes també de granit buixardat.
- Arrebossat exterior acabat amb lliscat de calç, com a única concessió a l'ornament, remarcant les finestres.
- Coronació amb cornisa i tortugada ceràmiques.
- Cases de planta baixa i una planta pis (d'alçades moderades) destinades a la vegada tant a habitació com a l'activitat agrícola o artesana en funció de l'ofici familiar.

Observacions:

El Pla Especial de Reforma Interior del nucli històric de Sant Vicenç de Montalt (PERI) té com objectiu: protegir el patrimoni històric, fomentar la rehabilitació, incrementar la centralitat del nucli en relació al terme municipal, millorar les connexions amb la resta del territori i incrementar els espais lliures públics (PERI, 2002).

Història

Cada etapa històrica ha deixat la seva herència en forma de patrimoni arquitectònic, que indica una evolució de la tipologia d'edificació en funció de les necessitats de cada època. Així, el que eren edificis amb gairebé totes les característiques d'una masia rural es van transformant en edificacions entre mitgeres que encara conserven gran part de les seves característiques.

La tipologia edificatòria, es converteix en més urbana al segle XVIII amb un augment de l'alçada dels sostres, l'aparició, sovint, d'una segona planta, la substitució de les portes solars per llindes rectes o arcs rebaixats, la desaparició de les cornises i tortugades i, com a gran innovació l'aparició dels balcons, que al principi no són més que un lleuger relleu de la façana que es protegeix amb una barana. Així, va

desapareixent el vincle entre l'habitatge i l'ofici, perdent definitivament el caràcter d'edificacions semirurals.

No és fins a meitat del segle XIX que, amb la construcció dels grans edificis residencials, es produeix el divorci definitiu entre l'arquitectura quotidiana i la monumental. La primera continuarà fins al primer terç del segle XX amb el manteniment de les lleis de composició de façana tradicional pel que fa a la disposició de les obertures, sobre les que es produirà, en funció de l'estil que es segueixi, una ornamentació més o menys elaborada amb la introducció de pedres foranes (especialment la de Girona), amb l'extensió de l'ús de les baranes de fosa per la gran competitivitat econòmica que representaven (limitant l'ús de la forja a obres singulars) amb la major valoració de la coronació de la façana, i amb la introducció d'elements ornamentals industrialitzats a partir de motlles (balustrades, gerros, terracotes, figures).

A mida que s'entra al segle XX, els criteris més valorats són la higiene, la llum o la funcionalitat. L'arquitectura passa de ser el reflex de la manera de viure a l'avantguarda que, precisament, el que vol és canviar-la. Encara que a Sant Vicenç de Montalt no hi ha una veritable incidència, en altres poblacions hi ha una empremta real d'aquest pensament sobre la ciutat, obrint carrers, creant places, etc...

Bibliografia

AJUNTAMENT DE SANT VICENÇ DE MONTALT (2002). Pla Especial de Reforma Interior del nucli històric de Sant Vicenç de Montalt (PERI).

